

Huvudman

Lindesbergs kommun

Barn.Utbildningsforvaltningen@lindesberg.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Storåskolan i Lindesbergs kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Lindesbergs kommun att senast **den 12 april 2024** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande frånvaro, särskilt stöd, plan mot kränkande behandling samt mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Lindesbergs kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Lindesbergs kommun ska vidta följande åtgärder

Frånvaro (anmälan till huvudmannen vid utredning om frånvaro)

1. Se till att rektorn, när en utredning om elevens frånvaro har inletts, anmäler frånvaron till huvudmannen. Rektorn ska tillsammans med representanter för elevhälsan samt mentorerna på skolan senast **den 9 februari 2024** identifiera och dokumentera vilka elever som bedöms ha upprepade eller längre frånvaro och när dessa har anmälts till huvudmannen. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (7 kap. 19 a § skollagen)

Särskilt stöd

2. Se till att vid minst ett tillfälle före **den 19 januari 2024** informera samtliga lärare och övrig skolpersonal om skollagens krav kring när de ska anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Rektorn ska även förtydliga för personalen hur en anmälan ska göras på skolan. Huvudmannen ska dokumentera skriftligt när och hur informationen har förmedlats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 34 § andra stycket och 3 kap. 7 § skollagen)
3. Se till att rektorn senast **den 9 februari 2024**, tillsammans med samtliga lärare som bedriver och därmed ansvarar för undervisningen, identifierar och dokumenterar vilka elever som, trots extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, befaras inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen)
4. Se till att rektorn för varje elev som identifieras i samband med åtgärd 3 ovan, samt för varje elev som därutöver anmäls kunna vara i behov av särskilt stöd, startar en utredning om respektive elevs behov av särskilt stöd. Rektorn ska dokumentera vilket datum en utredning har startats för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen)
5. Se till att rektorn, eller den rektorn har överlåtit beslutanderätten till, för varje utredning om särskilt stöd som avslutas före **den 5 april 2024** fattar beslut om att utarbeta eller inte utarbeta åtgärdsprogram. Rektorn ska dokumentera hur många beslut om åtgärdsprogram/ej åtgärdsprogram som fattats under perioden **den 4 december 2023 till 5 april 2024**. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 och 9 §§ skollagen)
6. Se till att fatta beslut om enskild undervisning och särskild undervisningsgrupp i enlighet med författningarnas krav i de fall dessa särskilda stödåtgärder används (3 kap. 9 och 11 §§ skollagen).
7. Se till att elever får det särskilda stöd på det sätt och i den omfattning som behövs och som anges i elevers åtgärdsprogram för att eleverna ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning som minst ska uppfyllas. (3 kap. 9-10 §§ skollagen)

Plan mot kränkande behandling

8. Se till att skolans plan mot kränkande behandling innehåller en redogörelse för hur de planerade åtgärderna i föregående års plan har genomförts. En sådan plan mot kränkande behandling ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (6 kap. 8 § skollagen)

Mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning

9. Se till att vid minst ett tillfälle innan **den 19 januari 2024** klargöra skyldigheten för personal och elever att mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning endast får användas i undervisningen enligt lärarens instruktioner, eller om de utgör en extra anpassning alternativt särskilt stöd, eller om det annars finns särskilda skäl. Huvudmannen ska dokumentera hur och när informationen har förmedlats. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (5 kap. 4 a § och 2 kap. 34 § skollagen)
10. Se till upprätta skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning i enlighet med skollagens krav. Se till att vid minst ett tillfälle innan **den 19 januari 2024** förmedla de skriftliga rutinerna till personal och elever. Huvudmannen ska dokumentera hur och när de skriftliga rutinerna har förmedlats. Den dokumentationen samt de skriftliga rutinerna ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (5 kap. 4 e § och 2 kap. 34 § skollagen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser undervisning bedrivs under ledning av lärare, undervisning av behöriga och legitimerade lärare, anställning av lärare, garanterad undervisningstid, undervisningen omfattar aktuellt ämnes syfte och centrala innehåll, extra anpassningar, förebyggande arbete för att skapa trygghet och studiero, åtgärdande arbete för att skapa trygghet och förhindra kränkande behandling, betygssättning (särskilt beakta elevens resultat på nationella prov) samt beslut om betyg.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen,

Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2023:5704) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2023 inlett en tillsyn av Storåskolan i Lindesbergs kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Storåskolan följer gällande bestämmelser om undervisningen bedrivs under ledning av lärare, om undervisningen ges av behöriga och legitimerade lärare, anställning av lärare, garanterad undervisningstid, om undervisningen omfattar aktuellt ämnes syfte och centrala innehåll, frånvaro, extra anpassningar, särskilt stöd, plan mot kränkande behandling, skolans förebyggande arbete för att skapa trygghet och studiero, skolans åtgärdande arbete för att skapa trygghet och förhindra kränkande behandling, mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning, betygssättning samt beslut om betyg.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, representanter från elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 12-13 oktober 2023. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat åtgärdsprogram, lärarförteckning, anställningskontrakt och betygskataloger. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Anmälan till huvudman vid utredning om frånvaro

Av intervjun med elevhälsan framgår att skolans frånvarorutin är uppdelad i fem steg. Vid steg fem, när samtliga åtgärder är uttömda på skolan och frånvaroutredning är gjord, får huvudmannen information om frånvaron när skolan gör en skolpliktsanmälan. Huvudmannen kopplas inte in i ett tidigare skede.

Av intervjun med rektorn framgår att en frånvaroutredning inleds på skolan genom att en förenklad kartläggning görs när en elev har över tio procents frånvaro och om eleven fortsättningsvis har hög frånvaro görs en fördjupad kartläggning. När en utredning om frånvaro inletts på skolan anmäls inte frånvaron snarast till huvudmannen. Enligt rektorn är det först i ett senare skede, vid steg fem i skolans frånvarorutin, som huvudmannen får information om frånvaron.

Av skolans skriftliga rutin kring frånvaro, som Skolinspektionen fått ta del av inför tillsynsbesöket, framgår att rektorn först i det avslutande femte steget tar kontakt med huvudmannen och då i syfte att göra en skolpliktsanmälan. Enligt rutinen har tio eller fler veckor av frånvaroarbeta på skolan förflutit innan rektorn gör en anmälan till huvudmannen.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att när en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen (7 kap. 19 a § skollagen).

Av förarbeten till skollagen framgår att det finns skäl för en rektor att snarast informera sin huvudman när en utredning om en elevs upprepade eller längre frånvaro har inletts för att huvudmannen ska kunna agera därefter. Detta moment är inte avsett att vara betungande. Det räcker t.ex. med att skicka ett mejl till huvudmannen om att en utredning har inletts. Syftet med regleringen är att huvudmannen ska kunna stödja skolan i arbetet med att tillgodose elevens rätt till utbildning. Att huvudmannen får information om en elevs upprepade eller längre frånvaro kan i vissa fall innebära att adekvata åtgärder kan sättas in tidigare vilket i sin tur kan leda till att en elev inte behöver fastna i ett negativt mönster av frånvaro. Sådana åtgärder kan t.ex. innebära kostnader för utbildning i hemmet eller på annan lämplig plats under en viss tid. Huvudmannen har även ett kontinuerligt ansvar för att se över sin resursfördelning så att skolan ges möjlighet

att sätta in de åtgärder som behövs för att eleven ska kunna fullgöra sin skolplikt.
(Prop. 2017/18:182 s. 62-63)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att motverka elevers frånvaro genom att inte i rätt tid anmäla till huvudmannen om att frånvaroutredning inletts. Tillsynen visar att huvudmannen först i ett sent skede får kännedom från skolan om att en frånvaroutredning inletts. Att huvudmannen inte i ett tidigt skede får kännedom om frånvaroutredningar är inte enlighet med skollagen och kan innebära att eventuella nödvändiga åtgärder inte vidtas på huvudmannanivå.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Extra anpassningar

Av intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsan framgår att extra anpassningar ges inom ramen för undervisningen om en elev befaras att inte uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Anmälan till rektorn

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att det på skolan dock finns flera elever som, trots extra anpassningar, befaras inte komma att uppfylla de bedömnings- eller betygskriterier som minst ska uppfyllas. Vidare framgår att flera av dessa elever inte har anmälts till rektorn för att utredas kring behov av särskilt stöd. Anmälan till rektorn görs på skolan genom att läraren eller annan personal tar upp eleven vid ett möte med elevhälsan eller med specialläraren. Lärarna anser dock att det inte är tydligt när en anmälan är gjord, då det inte finns någon skriftlig rutin kring hur anmälan ska göras och inte heller någon fysik blankett att fylla i. På skolan finns även en gemensam uppfattning att lärarna inte får anmäla eller ta upp elever på möten med elevhälsan utan vårdnadshavarnas samtycke. Av intervju med lärare framgår att det har förekommit att en elevs vårdnadshavare inte lämnat sådant samtycke. Lärarna uppger att de drar sig för att ta hjälp av elevhälsoteamet på grund av kravet på samtycke eftersom det blir ett för stort projekt. Lärarna går istället direkt till en viss profession i elevhälsoteamet för att samråda för att komma runt kravet på samtycke från vårdnadshavare.

Av dokumentstudier och intervjuer med lärare och rektorn framgår att det finns flera elever som fått underkänt i flera ämnen både under höstterminen 2022 och vårterminen 2023 som inte är anmälda till rektorn. Av intervjuer med lärare framgår vidare flera av dessa elever borde ha anmälts för att utredas kring behov

av särskilt stöd med anledning av elevens kunskapsresultat eller för att eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Beträffande några av eleverna är lärarna av uppfattningen att de har anmält eleverna genom att ha lyft eleverna vid möte med elevhälsan. Eleverna finns dock inte med på rektorns förteckning över anmälda elever.

Utredning om särskilt stöd samt beslut om åtgärdsprogram

Av intervjuer med elevhälsan och rektorn framkommer vidare att elever som med social problematik eller beteendeproblematik inte utreds kring behov av särskilt stöd, skolan går istället direkt på att sätta in åtgärdande insatser. När elever visar andra svårigheter i sin skolsituation arbetar skolan mycket med relationer och att skapa trygghet samt samverka med elever, deras vårdnadshavare och mentor.

Av individuella elevscheman och av intervjun med rektorn framgår vidare att det på skolan finns flera elever som undervisas i en särskild undervisningsgrupp under delar av skolveckan och att den undervisningen ska ske under obestämd tid eller, för någon elev, under en hel termin. Dessa elever får insatsen utan att först ha genomgått en utredning kring särskilt stöd och eleverna i fråga har följaktligen inte heller något beslut om åtgärdsprogram. Något slutdatum för elevernas undervisning i den särskilda undervisningsgruppen finns inte och det finns inte heller något bestämt datum för när insatsen ska utvärderas. På frågan varför utredning kring särskilt stöd inte har genomförts och åtgärdsprogram inte upprättats för eleverna, uppger rektorn att insatser som sker under en begränsad omfattning räknas som extra anpassningar.

Av åtgärdsprogram samt av intervjuer med elevhälsan och rektorn framgår att skolans speciallärare genom delegation har rätt att besluta om åtgärdsprogram som inte innefattar anpassad studiegång, enskild undervisning och särskild undervisningsgrupp då sådana stödåtgärder ska beslutas av rektorn. Av granskning av åtgärdsprogram samt av intervjun med elevhälsan framgår dock att det på skolan finns åtgärdsprogram som innefattar beslut enskild undervisning respektive särskild undervisningsgrupp. De åtgärdsprogrammen har i förekommande fall inte fattats av rektorn utan istället av skolans speciallärare.

Särskilt stöd ska ges i enlighet med elevens beslutade åtgärdsprogram

Av intervju med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att elever som har åtgärdsprogram inte ges de åtgärder som är kopplade till stödinsatser som de ska få av resurspersonal. Detta då det inte finns tillräckligt med resurspersonal på skolan och elever blir därav utan det stödet eller ges stöd i mindre mån än som beslutats om i elevernas åtgärdsprogram.

Rättslig reglering

Extra anpassningar

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 3 kap. 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt. (3 kap. 5 § skollagen)

Anmälan till rektorn och skyndsamt utredning om behov av särskilt stöd

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 3 kap. 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt. (3 kap. 7 § skollagen)

Av skollagen framgår även att huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet (2 kap 34 § andra stycket skollagen).

Beslut om att utarbeta eller inte utarbeta ett åtgärdsprogram

Av skollagen framgår vidare att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoseas framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.

Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges

1. i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 §,
2. i form av distansundervisning och annan undervisning enligt 11 a §, eller
3. i form av anpassad studiegång enligt 12 §.

Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Av skollagen framgår även att om det finns särskilda skäl, får ett beslut enligt 9 § för en elev i grundskolan innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till. (3 kap. 11 § skollagen)

Särskilt stöd ska ges i enlighet med elevens beslutade åtgärdsprogram

Av skollagen framgår vidare att för en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning som minst ska uppfyllas (3 kap. 10 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att elever vid behov ges extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Skolinspektionen bedömer dock att det finns brister i skolans arbete när det gäller att anmäla och skyndsamt utreda elevers behov av särskilt stöd. Tillsynen visar att det finns elever som inte har anmälts och utretts för behov av särskilt stöd trots att ett sådant utredningsbehov finns enligt lärare och övrig personal på skolan.

Skolinspektionen bedömer även att det finns brister vad gäller att utreda elevers behov av särskilt stöd för elever som uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation, det vill säga sådana situationer där en elev kan behöva särskilt stöd även om det just för tillfället inte finns anledning att befara att eleven inte ska nå kunskapskraven.

Vidare bedömer Skolinspektionen att det finns brister vad gäller att utreda och fatta beslut om åtgärdsprogram beträffande elever som undervisas i särskild undervisningsgrupp under delar av skolveckan och under obestämd tid eller under en så pass lång period att det inte kan anses utgöra en extra anpassning inom den ordinarie undervisningen. Dessa elever får särskilda stödinsatser utan att först ha genomgått en utredning kring särskilt stöd och utan att eleverna har ett överklagbart beslut om åtgärdsprogram.

Skolinspektionen bedömer även att det finns brister i att beslut om enskild undervisning respektive undervisning i särskild undervisningsgrupp för elever på

skolan är fattade av annan än rektorn eftersom sådan beslutanderätt är förbehållen rektorn och inte möjlig att delegera till någon annan.

Skolinspektionen bedömer därtill att det finns brister i skolans arbete med att ge elever stöd i enlighet med elevers beslutade åtgärdsprogram. Tillsynen visar att elever inte ges det särskilda stöd som åtgärdsprogram fastställer att de behöver. Detta eftersom det inte finns tillräckligt med resurspersonal för att ge eleverna de stödinsatser som åtgärdsprogrammen anger. Bristerna innebär en uppenbar risk för att eleverna inte ges förutsättningar och möjligheter att uppfylla de bedömnings- eller betygskriterier som minst ska uppfyllas.

Skolinspektionen vill slutligen särskilt framhålla att det inte krävs något samtycke från en elevs vårdnadshavare för att skolan ska få anmäla, göra en utredning om särskilt stöd och fatta beslut om åtgärdsprogram även om utgångspunkten är att rektorn bör sträva efter att få till stånd ett fungerande samarbete med elevens vårdnadshavare i arbetet med särskilt stöd. Att det på Storåskolan ställts upp ett krav på samtycke från vårdnadshavare för att få lov att anmäla eller utreda en elevs behov av särskilt stöd är inte förenligt med skollagen. Ett sådant förfarande riskerar att leda till att elever inte får det särskilda stöd som de har rätt till. Att vissa utredningsinsatser som genomförs utanför skolan, t.ex. utredningar inom barn- och ungdomspsykiatri, förutsätter att elevens vårdnadshavare gett sitt medgivande innebär inte ett hinder mot att utreda och besluta om specialpedagogiska, eller andra pedagogiska, insatser som kan beslutas om och genomföras utan samtycke från vårdnadshavare.

Plan mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av skolenhetens planer mot kränkande behandling för läsåret 2021/2022 respektive läsåret 2023/2024. Skolans aktuella plan för kränkande behandling, det vill säga planen för läsåret 2023/2024, saknar en redogörelse för hur de planerade åtgärderna i föregående års plan mot kränkande behandling har genomförts. Av intervju med rektorn framgår att rektorn vidgår att skolans aktuella plan för kränkande behandling är bristfällig i det avseendet.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året.

En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. (6 kap. 8 § skollagen)

Av förarbeten till skollagen framgår att en plan med aktiva åtgärder för likabehandling bör ha till syfte att förebygga och motverka alla former av trakasserier och annan kränkande behandling. Planen bör vara "levande" i den meningen att den ständigt skall vara aktuell i det vardagliga arbetet. Det är viktigt att varje verksamhet har frihet att utforma planen utifrån sina behov för att den skall kunna fungera på ett ändamålsenligt sätt. Det är vidare angeläget att varje verksamhet årligen följer upp sitt eget arbete med att förhindra diskriminering och annan kränkande behandling. Det är huvudmannen eller den huvudmannen bestämmer som skall vara ansvarig för att en likabehandlingsplan upprättas, följs upp och ses över. Det är dessutom viktigt att planen görs känd i hela verksamheten för att den skall kunna fungera som ett effektivt verktyg i det förebyggande arbetet. (Prop. 2005/06:38 s. 89)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolenhetens plan mot kränkande behandling inte uppfyller författningarnas krav. Tillsynen visar att skolenhetens plan mot kränkande behandling saknar en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder har genomförts.

Mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Inför tillsynsbesöket har Skolinspektionen fått ta del av skolans skriftliga rutin för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner. Av rutinen framgår bland annat att läraren vid lektionsstart ska samla in mobiltelefoner i en låda och att i de fall eleven vägrar lämna in sin mobiltelefon tillkallas rektorn som fattar beslut om omhändertagande av mobiltelefonen. Av skolans rutin framgår inte vem som beslutat om rutinen eller vad som gäller beträffande omhändertagande av annan elektronisk kommunikationsutrustning än mobiltelefoner.

Av intervju med lärare samt samtal med lärare i samband med lektionsobservationer framgår att lärarnas uppfattning är att olika förhållningssätt gäller för mellan- respektive högstadiet, där mellanstadieelever inte får ha sina mobiltelefoner alls under lektionstid medan högstadieelever inte alltid behöver lämna in sina mobiltelefoner så länge de inte är synliga under lektionstid. Den bilden förstärks av intervjuer med elever där det framgår att elever i mellanstadiet inte får ha sina mobiltelefoner alls medan mobiltelefonstillgången för elever i

högstadiet varierar från lektion till lektion men att mobiltelefonerna ska vara undanstoppade.

Av intervju med lärare framgår vidare att eleverna inte alltid respekterar mobiltelefonförbudet under lektionstid. Lärarna känner till skolans rutin kring hantering av omhändertagande av mobiltelefoner men den tillämpas inte i praktiken. Lärare agerar på olika sätt när elever olovligen använder mobiltelefoner eller datorer under lektionstid. Enligt lärarna finns ingen samsyn på skolan hur lärarna ska agera i de fallen.

Av intervju med rektorn framgår att det finns elever som trotsar inlämnandet av mobiltelefonen. Vidare framgår att skolans rutin för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner har kommunicerats med all skolpersonal vid terminsstart. Rektorn uppger, i strid med vad som framgår av skolans skriftliga rutin, att det kan vara godtagbart att elever inte lämnar in sin mobiltelefon utan har den på sig så länge mobiltelefonen inte är synlig eller att det stör andra elever.

Av lektionsobservationer framgår att det förekommer att elever under lektionstid använder mobiltelefoner och datorer till annat än i undervisningssyfte. Detta sker utan lärarens tillåtelse och i förekommande fall utan att lärare agerar mot det olovliga brukandet.

Rättslig reglering

Användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning

Av skollagen framgår att vid undervisning får endast sådan användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning förekomma som

1. sker enligt lärarens instruktioner i syfte att främja elevernas utveckling och lärande, eller
2. utgör extra anpassningar eller särskilt stöd enligt 3 kap.

Om det finns särskilda skäl får dock rektorn eller en lärare tillåta en enskild elev att använda en mobiltelefon eller annan elektronisk kommunikationsutrustning även i andra fall än som avses i första stycket. (5 kap. 4 a § skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår att mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning vid undervisning endast får användas enligt lärarens instruktioner i syfte att främja elevernas utveckling och lärande. Det innebär att privat användning som huvudregel inte är tillåten och det gäller oavsett om det är av skolan tillhandahållen elektronik eller en elevs privata utrustning. Ett eventuellt användande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning ska därmed utgöra ett medel i undervisningen för att utveckla eleverna mot utbildningens mål. Utgångspunkten är att läraren ger generella instruktioner. Lärarens instruktion behöver dock inte vara samma för alla elever. Elever kan

arbeta med olika uppgifter och utifrån det pedagogiska syftet kan elever som arbetar med en viss typ av uppgifter få använda mobiltelefoner eller annan elektronisk kommunikationsutrustning medan andra som arbetar med andra uppgifter inte får det. Enligt första stycket andra punkten ska det även vara möjligt att använda mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning om användningen sker som en extra anpassning eller särskilt stöd enligt 3 kap. Enligt andra stycket får rektorn eller en lärare tillåta användande även i andra fall än som avses i första stycket om det är motiverat av särskilda skäl. Med särskilda skäl avses sådana fall som inte är hänförliga till elevens utveckling och lärande. Det kan handla om att en elev behöver ha tillgång till sin mobiltelefon för att kunna bli nådd vid en viss tidpunkt, av t.ex. familje- eller hälsoskäl, eller att en elev t.ex. på grund av psykisk ohälsa har särskilda skäl att vid olika tillfällen snabbt kunna kontakta vårdnadshavaren. Möjligheten att i dessa fall tillåta användning ska tillämpas restriktivt och innebär inte en möjlighet att tillåta användning av mobiltelefoner eller annan kommunikationsutrustning för hela undervisningsgrupper. Regleringen är teknikneutral och omfattar mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Begreppet annan elektronisk kommunikationsutrustning omfattar alla former av digitala föremål och verktyg som elever kan använda för kommunikation som t.ex. smarta klockor, datorer, surfplattor och andra digitala medier. (Prop. 2021/22:160 s. 230-231)

Av skollagen fram går vidare att huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet. (2 kap. 34 § skollagen)

Skriftliga rutiner

Av skollagen framgår att det för varje skolenhet ska finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning enligt 5 kap. 4 b-4 d §§ skollagen. Rektorn beslutar om sådana rutiner. (5 kap. 4 e § skollagen)

Av förarbetena framgår vidare att de skriftliga rutinerna ska avse hanteringen av omhändertaganden i förebyggande syfte och omhändertaganden som sker utifrån rektorns beslut om att samla in mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning vid varje skoldags början. Det är skolans ansvar att förvara omhändertagna föremål på ett säkert sätt till dess att de lämnas tillbaka. Av rutinerna bör bland annat framgå hur omhändertagandet av utrustningen ska gå till, till exempel hur föremålen ska förvaras på ett betryggande sätt och hur insamlandet av utrustningen ska ske så att det framgår till vem varje föremål ska återlämnas. Det ska inte föreligga någon osäkerhet om huruvida ett föremål har omhändertagits eller huruvida det har lämnats tillbaka. (Prop. 2021/22:160, s. 235)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att verksamheten vid Storåskolan inte uppfyller lagens krav avseende användandet av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning i undervisningen. Det förekommer att elever har tillgång till och olovligen använder mobiltelefoner och datorer under lektionstid på ett sätt som inte utgör ett medel i undervisningen.

Tillsynen visar vidare att skolenheten har skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner, dock inte annan elektronisk kommunikationsutrustning. Vidare framgår inte att rutinen är beslutad av skolans rektor. Skolinspektionen bedömer att de skriftliga rutinerna inte uppfyller författningarnas krav och det utgör därmed en brist. Därtill finns ingen samsyn hos personalen kring tillämpandet av rutinen.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Lindesbergs kommuns verksamhet vid Storåskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller frånvaro, särskilt stöd, plan mot kränkande behandling samt mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Det finns därför skäl att förelägga Lindesbergs kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Undervisning bedrivs under ledning av lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av informationsinhämtningen från skolan inför tillsynsbesöket samt av intervjuer med rektorn och lärare framgår att undervisningen i de ordinarie klasserna såväl som i skolans särskilda undervisningsgrupp bedrivs under ledning av lärare. Det är lärarna som är ansvariga för planering och genomförande av undervisning på skolan. Övrig personal på skolan, det vill säga de som inte är anställda som lärare, bedriver inte någon undervisning på eget initiativ eller under eget ansvar.

Rättslig reglering

I skollagen definieras undervisning som processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare eller förskollärare mot mål som anges i förordningar och

andra författningar som ansluter till skollagen och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden (1 kap. 3 § skollagen).

En legitimerad lärare eller förskollärare har ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver. Detsamma gäller en lärare som är undantagen från krav på legitimation enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 2 kap. 13 § tredje stycket och den som bedriver undervisning i fall som avses i 2 kap. 17 § och 18 § andra stycket 1-3. (2 kap. 15 § skollagen)

Av skolförordningen [2011:185] framgår att eleverna ska genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen (5 kap. 2 § skolförordningen).

Av förarbeten till skollagen framgår att utgångspunkten för att en aktivitet ska klassas som undervisning är att en lärare måste ha det övergripande ansvaret för det som ska göras (prop. 2009/10:165, s. 633).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Undervisning av behöriga och legitimerad lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av den personalförteckning som Skolinspektionen fått ta del av inför tillsynsbesöket framgår att av skolans 23 lärare har 16 lärare lärarlegitimation och ytterligare 4 lärare håller på att utbilda sig till lärare eller i övrigt komplettera sin utbildning för att bli legitimerade och behöriga lärare.

Av intervjuer med lärare framgår att tjänstefördelningen på skolan i första hand baseras på behörighet och kompetens och därefter på behov i klasserna. I den mån de legitimerade lärarna undervisar i ämnen som de inte är behöriga i sker det på grund av att de inte finns behöriga lärare i det ämnet på skolan. Enligt lärare är rektorn pådrivande vad gäller att olegitimerade lärare på skolan vidareutbildar sig för att bli legitimerade lärare.

Av intervju med rektorn framgår att tjänstefördelningen utgår i första hand från lärares behörighet. Enligt rektorn är en orsak till att det på skolan finns en hög

andel obehöriga lärare att det har varit, och fortfarande är, svårt att rekrytera behöriga lärare eftersom det finns andra närliggande attraktiva kommuner som konkurrerar om lärarna. Rektorn har försökt tillsätta behöriga lärare i de ämnen där det saknas behörighet på skolan.

Rättslig reglering

Enligt skollagen får endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen).

Om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 2 kap. 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare eller förskollärare, bedriva undervisningen. En sådan lärare eller förskollärare ska

1. vara lämplig att bedriva undervisningen, och
2. i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. (2 kap. 18 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Lindesbergs kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller att eleverna ska ges undervisning av behöriga och legitimerade lärare. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Anställning av lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av personalförteckningen, en lektionsobservation, klassscheman och intervjuer med lärare och rektorn framgår att det finns en lärare på skolan som är tillsvidareanställd men som saknar lärarlegitimation. Det framgår vidare att läraren bedriver undervisning på skolan och att läraren är ensam personal i klassrummet under lektionerna.

Av intervju med rektorn framgår att läraren i fråga inte är tillsvidareanställd som lärare utan som elevassistent. Denna uppgift bekräftas av personen i frågas anställningskontrakt. Att elevassistenten bedriver undervisning är enligt rektorn en tillfällig lösning. Elevassistenten täcker upp för två lärare som under en begränsad tidsperiod inte är i tjänst. Enligt rektorn är tanken att den ena av de två ordinarie lärarna successivt ska återgå som undervisande lärare från och med en vecka från Skolinspektionens tillsynsbesök. Den andra av de ordinarie lärarna kommer att återgå i tjänst om tre veckor räknat från Skolinspektionens tillsynsbesök. När de ordinarie lärarna återgår i tjänst ska elevassistenten fasas ut från det tillfälliga läraruppdraget och inte längre bedriva undervisning.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår bland annat att endast den som har legitimation får anställas som lärare eller förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning (2 kap. 20 § skollagen).

Av skollagen framgår vidare bland annat att i fråga om tidsbegränsning av en anställning som lärare eller förskollärare i skolväsendet gäller, utöver bestämmelserna i lagen (1982:80) om anställningsskydd, att den som ska bedriva undervisning enligt 2 kap. 18 § får anställas för högst ett år i sänder. Den som ska bedriva undervisning inom ramen för en sådan försöksverksamhet som avses i 2 kap. 22 b § får anställas för högst två år eller om det finns särskilda skäl får anställningstiden förlängas till högst tre år. (2 kap. 21 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Lindesbergs kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller anställning av lärare. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Garanterad undervisningstid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har inför tillsynsbesöket tagit del av skolenhetens timplan. Utifrån en första granskning av timplanen framstod det som oklart om elever i mellan- respektive högstadiet får sin garanterade undervisningstid tillgodosedd fullt ut i de naturorienterade ämnena och de samhällsorienterade ämnena. Rektorn har efter tillsynsbesöket kompletteringsvis ombetts inkomma med ett förtydligande kring om och hur eleverna i mellan- och högstadiet tillgodoses den garanterade undervisningstiden i de naturorienterade ämnena och de samhällsorienterade ämnena. Rektorn har i det kompletterande utlåtandet anført, och redogjort för, att eleverna i både mellan- och högstadiet får den garanterade undervisningstiden i de aktuella ämnena och att den tid som tagits från dessa ämnen till förmån för skolans val inte överstiger 20 procent.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår vilka ämnen undervisningen ska omfatta samt att den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6 890 timmar. Vidare framgår att regeringen får meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan). (10 kap. 4-5 §§ skollagen)

Av timplanen för grundskolan framgår hur undervisningstiden i ämnena ska fördelas på låg-, mellan- och högstadiet. Huvudmannen ska efter förslag av rektorn

besluta om fördelning av undervisningstiden mellan årskurserna. Av bilaga 1 till skolförordningen framgår att eleverna i högstadiet är garanterade en minsta undervisningstid om 2 548 timmar och i mellanstadiet 2 269 timmar. Vid skolans val får antalet timmar i timplanen per stadium för ett ämne eller en ämnesgrupp minskas med högst 20 procent. Antalet timmar för svenska eller svenska som andraspråk, engelska och matematik får dock inte minskas. (9 kap. 3 och 4 §§ och bilaga 1 skolförordningen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Undervisningen följer och omfattar aktuellt ämnes syfte och centrala innehåll

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av informationsinhämtningen från skolan inför tillsynsbesöket samt av intervjuer med lärare och rektorn framgår att lärarna har metoder för att planera undervisningen utifrån läroplanerna så att undervisningen följer och omfattar respektive ämnes syfte och centrala innehåll. Rektorn följer även upp att undervisningen utgår från det centrala innehållet och ämnets syfte via lärares planeringar och genom att genomföra lektionsobservationer.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att en kursplan ska gälla för varje ämne (10 kap. 8 § skollagen).

Av skolförordningen framgår att för grundskolan gäller en läroplan enligt 1 kap. 11 § första stycket skollagen. Läroplanen finns i förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. Av 3 § samma förordning framgår att kursplaner för grundskolans ämnen ingår i läroplanen och att kursplanerna kompletteras av kriterier för bedömning av kunskaper och betygskriterier. (9 kap. 1 § skolförordningen)

I läroplanen för grundskolan samt för förskoleklassen och fritidshemmet finns kursplaner som för varje ämne anger bland annat syfte och centralt innehåll (Lgr 22, 5. Kursplaner).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Förebyggande arbete för att skapa trygghet och studiero

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att det råder ordningsstörningar utifrån elevers beteende och kränkande behandling, främst i en årskurs i mellanstadiet som påverkar både tryggheten och studieron. Det framgår dock att skolan arbetar förebyggande för att skapa trygghet och studiero och har vidtagit åtgärder för att förbättra tryggheten och studieron på skolan. Elevers upplevelse av trygghet och studiero kartläggs genom enkäter, lektionsobservationer och diskussioner på arbetslagsträffar. På skolan har insatser vidtagits som ett led att försöka öka tryggheten och studieron så som en gemensam klassrum- och lektionsstandard, klassrumsregler, fokus på att skapa goda relationer mellan lärare och elever, samarbetsövningar, ökad lärarnärvaro i korridorerna, rastvärdsschema, uppstyrd rastaktiviteter samt att skolan anställt två socialpedagoger som arbetar elevnära. Vidare arbetar skolans biträdande rektor elevnära och har ett tätt samarbete med socialpedagogerna. Det har även vidtagits förebyggande insatser i årskurs 4 respektive 8 i form av två olika program. Av intervju med rektorn framgår att rektorn anser att skolan får hjälp och stöd av huvudmannen i arbetet med trygghet och studiero.

Av intervjuer med elever, elevhälsan, lärare och rektorn samt av lektionsobservationer framgår att det förekommer kränkande språkbruk hos eleverna på skolan. Det framgår dock att lärarna, skolans socialpedagoger, rektorn och den biträdande rektorn arbetar aktivt för att motverka sådant språkbruk som en del av skolans värdegrundsarbete.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Av förarbeten till skollagen framgår att huvudmannen ska se till att rektorn har de förutsättningar som behövs för att bedriva ett förebyggande arbete som syftar till att skapa studiero. Huvudmannen ska bland annat se till att den personal som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för ges möjligheter till kompetensutveckling och att all personal i den verksamhet som

huvudmannen har ansvar för har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet (2 kap. 34 § skollagen). Ett förebyggande arbete innebär bland annat att skolor och huvudmän följer upp såväl elevernas trygghet som studiero. Det innebär även att skolor och huvudmän analyserar vilka hinder som finns för att elever ska vara trygga och ha studiero och aktivt verkar för att dessa hinder undanröjs. Det kan bland annat innebära att skolan förebygger ordningsstörningar genom väl förankrade ordningsregler och ett gemensamt förhållningssätt bland personalen och utveckling av det pedagogiska ledarskapet i klassrummet. Det kan även innebära ett fokus på att erbjuda en varierad undervisning av hög kvalitet och de extra anpassningar, särskilda stöd och utmaningar som eleverna behöver. Sammansättningen av elever på olika skolenheter kan också vara en av de faktorer som ingår i de analyser som ska göras. Utifrån en uppföljning och analys av vilka behov som finns i verksamheten kan både mer generella och särskilt riktade åtgärder behöva vidtas. (Prop. 2021/22:160 s. 229)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Lindesbergs kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller att bedriva ett förebyggande arbete för att skapa trygghet och studiero på Storåskolan. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Åtgärdande arbete för att skapa trygghet och motverka kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att all personal på skolan agerar då en elev utsätts för kränkande behandling och gör kränkingsanmälningar till rektorn. Vidare framgår att kränkningarna utreds och åtgärder vidtas. Det framgår även att disciplinära åtgärder beslutas om vid behov.

Av informationsinhämtningen från skolan inför tillsynsbesöket framgår att det finns en skriftlig rutin för hur lärare respektive rektorn ska agera om en elev utsätts för kränkande behandling. Av rutinen framgår även att rektorn alltid skyndsamt ska anmäla händelsen till huvudmannen.

Rättslig reglering

Enligt skollagen får personalen vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar. En åtgärd får vidtas endast om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter. Enligt de förutsättningar som anges i 5 kap. 7-23 §§ får

det beslutas om utvisning ur undervisningslokalen, kvarsittning, tillfällig omplacering, tillfällig placering utanför den egna skolenheten, avstängning och omhändertagande av föremål. Även sådana åtgärder får vidtas endast om de står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter. (5 kap. 6 § skollagen)

Enligt skollagen är en lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen)

Enligt läroplanen för grundskolan ska alla som arbetar i skolan aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper. Läraren ska uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling. (Lgr 22, 2.1 Normer och värden)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Betygsättning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Särskilt beakta elevens resultat på nationella prov

Av Skolverkets statistik för läsåret 2021/2022 framgår att elever i årskurs 6 och 9 på Storåskolan i högre utsträckning än rikssnittet fått ett slutbetyg som är högre än provbetygen på nationella prov. För årskurs 9 avser det framförallt ämnena engelska, matematik, biologi och religion medan det för årskurs 6 avser ämnena engelska, matematik och svenska.

Av intervju med lärare framgår att lärarna anser att de nationella proven är viktiga och att resultaten beaktas vid betygsättningen. De nationella proven samrättas och resultaten på nationella proven diskuteras i ämnesgrupper. Legitimerade lärare är med vid bedömning och betygsättning med de olegitimerade lärarna.

Av intervju med rektorn framgår att rektorn har tittat på resultaten för de nationella proven från läsåret 2022/2023 och inte har uppmärksammat lika stora

skillnader mellan resultat på nationella prov och slutbetyg som vid tidigare år. Enligt rektorn samverkar lärare med varandra vid bedömning och betygssättning.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att vid betygssättning enligt 10 kap. 19 och 20 §§ i ett ämne som det ges ett nationellt prov i ska elevens resultat på det provet särskilt beaktas. Provresultatet eller resultat på delprov ska dock inte särskilt beaktas om det finns särskilda skäl. (10 kap. 20 a § skollagen)

Av förarbeten till skollagen framgår att med "särskilt beakta" avses att provresultatet inte helt ska styra betyget utan att provet ska utgöra ett stöd vid betygssättningen. Resultaten på ett nationellt prov kan inte ensamt utgöra underlag för betygssättningen. En lärare kan dock inte bortse från resultatet på ett nationellt prov, som är välkonstruerat och noga utprövat och som utvecklats just för att vara ett stöd vid betygssättningen. Att ett nationellt prov ska ha en särskild betydelse innebär att resultatet på ett nationellt prov ska anses ha en större betydelse än vilket annat enskilt prov eller bedömningsunderlag som helst. Med "särskilda skäl" avses sådana situationer där det finns ovanliga och särskilt beaktansvärda omständigheter som gör att den betygssättande läraren ska kunna göra ett avsteg från bestämmelsens huvudregel att resultatet på ett nationellt prov särskilt ska beaktas vid betygssättningen. Typiskt sett bör det vara fråga om situationer där provresultatet inte ger en rättvisande bild av vad som tidigare är känt om elevens kunskaper och detta beror på omständigheter som eleven inte själv råder över, t.ex. dödsfall i familjen eller andra omvälvande händelser. (Prop. 2017/18:14 s. 39-40).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter har det inte kunnat påvisas att Lindesbergs kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller att särskilt beakta resultaten på de nationella proven vid betygssättning. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslut om betyg

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare framgår att när det kommer till betygssättning tillsammans med olegitimerade lärare uppger de legitimerade lärarna att de inte får någon information om sådant ansvar vid terminsstart utan först när betygssättning närmar sig. De olegitimerade lärare uppger att det för innevarande termin inte finns något bestämt om vilka legitimerade lärare som kommer att ansvara för att besluta om betyg tillsammans med de olegitimerade lärarna i alla ämnen.

I intervju med rektorn uppger rektorn, till skillnad mot vad som framkommit under intervjuer med lärare, att samtliga obehöriga och olegitimerade lärare har mentorer för att få stöd och hjälp vid bedömning och betygssättning och att samtliga berörda lärare har fått information om det. Rektorn uppger att det inte finns något centralt avtal för obehöriga lärare men att Lindesbergs kommun ger mentorer för obehöriga lärare tillägg på lön och tid för att kunna ha det som uppdrag. Enligt rektorn är det den obehöriga läraren och mentorns ansvar att lägga in tider för sambedömning och betygssättning. I informationsinhämtningen som Skolinspektionen har fått ta del av inför tillsynsbesöket har rektorn uppgett att både när det gäller olegitimerade lärare och flera betygsättande lärare i samma ämne sker ett samarbete mellan undervisande lärare och betygsättande lärare under hela terminen. Formativ bedömning görs gemensamt och betygssättning sker i samråd.

Rättslig reglering

I skollagen framgår att rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar (3 kap. 14 § skollagen).

Vidare framgår av skollagen att betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. (3 kap. 16 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter har det inte framkommit att Lindesbergs kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller beslut om betyg. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Åsa Rasmussen

Beslutsfattare
Signerat av: Åsa Rasmussen

X Julia Johansson

Föredragande
Signerat av: Julia Johansson